

Een onderzoekende houding

Werken aan professionele ontwikkeling

Zelfscan onderzoekende houding

Maaïke van den Herik en Arnout Schuitema

Deze zelfscan hoort bij *Een onderzoekende houding* van Maaïke van den Herik en Arnout Schuitema.

© 2016 Uitgeverij Coutinho bv

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

Uitgeverij Coutinho

Postbus 333

1400 AH Bussum

info@coutinho.nl

www.coutinho.nl

Noot van de uitgever

Wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen. Personen of instanties die aanspraak maken op bepaalde rechten, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

ISBN 978 90 469 0531 9

NUR 143

Doel

Het doel van deze zelfscan is je een beeld te vormen van jouw kwaliteiten in verband met een onderzoekende houding. Zo kun je bepalen op welke punten je nog kunt groeien. Het is dus geen beoordelingsinstrument maar een middel om je uitgangspositie te bepalen en je ontwikkeling te monitoren. Het instrument is gebaseerd op de kenmerken van een onderzoekende houding die in dit boek centraal staan.

Deze zelfscan zegt iets over de mate waarin je gemotiveerd bent, vertrouwen hebt en in een veelheid aan beroepssituaties toont:

- 1 opmerkzaam te zijn;
- 2 nieuwsgierig te zijn;
- 3 bedachtzaam te zijn;
- 4 kritisch te zijn.

Een onderzoekende houding in de praktijk wil zeggen dat je deze basiskenmerken in je gedrag integreert. Daarnaast gaat het erom dat je de verzamelde informatie op een effectieve, creatieve en sociale manier wil delen.

Van elk van de vier kenmerken beschrijven we hierna indicatoren. Het onderwerp van de vijfde kolom is 'informatie delen'. Alle kenmerken hebben betrekking op het handelen in een professionele context (stage, studie en werk). Het gaat niet om privésituaties.

Instructie

Begin bij de eerste kolom, lees de uitspraken. Zet een vinkje bij uitspraken die je op jezelf van toepassing vindt en omcirkel de dingen waarin je de komende tijd nog wil groeien. Ga verder totdat je jezelf op alle uitspraken hebt beoordeeld en begin aan de tweede kolom. Werk zo alle kolommen af. Als je een uitspraak niet helemaal snapt, slechts een deel van toepassing vindt of niet zeker weet of de uitspraak op jouw situatie van toepassing is, vink je hem niet aan. Reken ongeveer 10 minuten voor het invullen van deze zelfscan.

Je kunt de ingevulde zelfscan gebruiken om leerdoelen te formuleren voor jezelf en als geheugensteun voor aandachtspunten rond het aanleren van een onderzoekende houding.

Opmerkzaam zijn	Nieuwsgierig zijn	Bedachtzaam zijn
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bij binnenkomst kijk ik rond. ☐ Als er iets heftigs gebeurt in een situatie valt mij dat op. ☐ Ik kijk in situaties regelmatig om mij heen en let dan op de omgeving. ☐ Ik kan objectieve en subjectieve waarneming van elkaar scheiden. ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik in situaties opvallende reacties en/of materialen waarneem die anderen niet zien. ☐ Ik leg regelmatig bewust een link tussen een signaal dat ik waarneem en theorieën hierover. ☐ Ik merk op hoe anderen reageren op mijn en elkaars acties. ☐ Ik ben in staat om bij het waarnemen (observatie)strategieën toe te passen. ☐ Ik neem mijn omgeving altijd bewust waar en kan daaruit altijd de meest relevante informatie selecteren. ☐ Wat relevant is, bepaal ik vooraf, tijdens of na afloop van het waarnemen, gebaseerd op literatuur en vergelijkbare situaties. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ik luister naar anderen en stel vragen. ☐ Ik kan er goed tegen als dingen nog niet duidelijk voor me zijn. ☐ Ik verzamel zelfstandig voldoende informatie (vakliteratuur, personen, eigen observatie) over relevante onderwerpen. ☐ Bij problemen of in nieuwe situaties vraag ik feedback aan anderen. ☐ Ik probeer in de omgang met anderen bewust nieuwe dingen uit. ☐ Ik ben geïnteresseerd in oorzaken van en verbanden tussen verschijnselen. ☐ Ik stel mezelf en anderen regelmatig verklarende, vergelijkende en evaluatieve vragen. ☐ Ik bestudeer specialistische literatuur. ☐ Ik gebruik verschillende soorten bronnen (vakliteratuur, personen, eigen observatie) die elkaar aanvullen. ☐ Ik vraag aan anderen wat relevante bronnen zijn. ☐ Ik vraag door totdat ik de situatie begrijp. De antwoorden van anderen relateer ik aan de rol die zij vervullen. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik de tijd neem om bewust na te denken over de gevolgen van mijn handelen voor ik tot handelen overga. ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik in situaties snel mijn oordeel klaar heb. ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik in situaties mijn handelen en oordeel uitstel. ☐ Ik probeer regelmatig zaken vanuit het perspectief van een ander te bekijken. ☐ Ik ben in staat problemen te herformuleren. ☐ Na mij in een situatie te hebben verdiept kan ik mijn oordeel (indien nodig) bijstellen. ☐ Ik herken mijn eigen opvattingen, aannames en oordelen en ben in staat ze te benoemen. ☐ Ik ben mij bewust van belangen en behoeften van anderen en probeer in mijn handelen rekening te houden met die behoeften en belangen. ☐ Ik ben in staat en bereid op verschillende manieren en vanuit verschillende perspectieven naar een situatie/probleem/persoon te kijken, en ik doe dit ook daadwerkelijk regelmatig.

Kritisch zijn	Informatie delen
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik me bij informatie afvraag of die wel klopt. ☐ Ik beoordeel de kwaliteit van bronnen op diverse kwaliteitscriteria. ☐ Ik haal nauwkeurig en precies informatie uit een bron. ☐ Ik kan in een betoog goed de verschillende stellingen en argumenten in kaart brengen. ☐ Ik herken patronen en routines bij mijzelf en anderen en bekijk daarbij de voor- en nadelen. ☐ Ik herken soms aannames bij anderen, benoem die en stel daarover vragen. ☐ Wanneer ik spreek of schrijf denk ik na over de manier waarop ik mijn argumentatie vormgeef. ☐ Ik herken regelmatig redeneringsfouten en drogredenen in gesprekken en geschreven teksten. ☐ Ik stel vragen over de kwaliteit van bronnen die anderen gebruiken en pas mijn handelen hierop aan. ☐ Ik stel regelmatig patronen, routines, en het handelen van mijzelf en anderen ter discussie en beargumenteer waarom ik dat doe. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik voor mij belangrijke informatie met anderen deel. ☐ Het is meermaals gebeurd dat ik een voorstel doe voor een bepaalde manier van werken. ☐ Ik denk regelmatig, gevraagd en ongevraagd, met anderen mee. ☐ Belangrijke informatie deel ik ook ongevraagd met anderen voor wie de betreffende informatie relevant is. ☐ Bij de informatie die ik deel houd ik rekening met de doelgroep, timing en vorm. ☐ Producten die ik maak, laat ik binnen mijn werkkring lezen of zien aan mensen voor wie dat relevant kan zijn. ☐ Ik zoek mogelijkheden om tot creatieve manieren van delen te komen. ☐ Het komt regelmatig voor dat anderen zich verbazen over de vorm en inhoud van informatie die ik met ze deel. ☐ Afhankelijk van het type informatie bepaal ik hoe ik de informatie deel (bijvoorbeeld urgente versus niet-urgente informatie). ☐ Als ik informatie deel, benoem ik wat relevant is voor de betreffende persoon en verwijst ik naar andere bestaande informatie.